

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 2.03.2015 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

VIII.811.4.2014.KK

**Pan Jarosław Duda
Pełnomocnik Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych**

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Memorandum Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi osób jednookich, które w wyniku postępowania przed zespołami orzekającymi o niepełnosprawności nie uzyskały żadnego z trzech stopni niepełnosprawności, o których mowa w przepisie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r., Nr 123, poz. 776 ze zm.; dalej jako: ustawa o rehabilitacji). Ma to istotne znaczenie bowiem orzeczenie o niepełnosprawności warunkuje dostęp do uprawnień określonych w rozdziale 4 ustawy o rehabilitacji, a także stanowi podstawę do przyznania ulg i uprawnień w oparciu o przepisy odrębne.

Stosownie do treści art. 2 pkt 10 ustawy o rehabilitacji, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Znacznie szerszą definicję osoby niepełnosprawnej zawiera natomiast Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, która w art. 1 stanowi, że do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Jak się wydaje utrata jednego oka może skutkować konsekwencjami, o których mowa w przywołanych powyżej definicjach. Brak wzroku w jednym oku jest poważnym

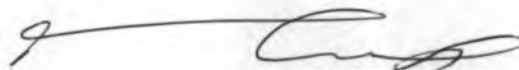
naruszeniem sprawności organizmu mogącym skutkować ograniczeniem w podjęciu pracy. W porównaniu do osób widzących na oboje oczu osoby jednookie mają mniejsze możliwości podjęcia pracy, ponieważ nie mogą wykonywać zawodów wymagających dynamicznej ostrości wzroku, a także widzenia przestrzennego i poczucia głębi np. zawodowe kierowanie pojazdami, prace na wysokości, prace związane z narażeniem na oparzenia, niektóre prace fizyczne, czy też prace precyzyjne. Osoby te mogą też odczuwać większą uciążliwość związaną z pracą przy komputerze, a także szereg innych utrudnień w wykonywaniu codziennych czynności wymagających odpowiedniej precyzji.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że skutki utraty wzroku w jednym oku nie powinny być generalizowane, a potencjalne ograniczenia z tym związane muszą być oceniane w sposób indywidualny w oparciu o przesłanki obiektywne. Kryteria oceny niepełnosprawności zostały określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm.) i w zakresie chorób narządu wzroku sprowadzają się do określonych wartości ograniczenia ostrości wzroku po korekcji oraz wartości ograniczenia pola widzenia. Jak się jednak wydaje kryteria te lub też praktyka przyjęta przez zespoły orzecznicze wykluczają sytuację, w której osoby jednookie mogą uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności. Oznacza to, że występujące - wymienione powyżej ograniczenia sprawności lub aktywności życiowej osób jednookich w ogóle nie są brane pod uwagę podczas orzekania o ich niepełnosprawności. Tymczasem ustanowiona w drodze ustawy o rehabilitacji trzystopniowa skala niepełnosprawności powinna pozwalać na odpowiednią ocenę tych ograniczeń i przyznanie adekwatnego stopnia niepełnosprawności uwzględniającego także zdolność kompensacji i indywidualne ograniczenia możliwości funkcjonowania konkretnej osoby w życiu społecznym i zawodowym, będące następstwem naruszenia sprawności organizmu.

W związku z powyższym i mając na uwadze sprawowaną przez Pana Ministra funkcję organu nadzorującego orzekanie o niepełnosprawności, działając na podstawie przepisu art. 13 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz.1648), zwracam się z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych kwestii oraz poinformowanie Rzecznika o zajętych w sprawie stanowisku. W szczególności będę zobowiązany za przekazanie

informacji, czy kryteria przyjęte do oceny zakresu naruszenia sprawności organizmu spowodowanego przez choroby narządu wzroku dopuszczają możliwość uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności przez osoby jednookie, czy też możliwość taka jest z góry wykluczona.

Z poszanowaniem

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of fluid, connected strokes that are difficult to decipher as a specific name.